

[Udenrigsministeren.]

anvender, i fuld harmoni med FN's og med EF's Afrikapolitik. Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at den humanitære støtte til befolkningen i disse områder vil blive øget nu, hvor de nævnte tidligere portugisiske områder har fået selvstændighed og derfor ikke længere falder ind under denne særlige bevilling til hjælp for ofre for undertrykkelsen i det sydlige Afrika.

Jeg vil også gerne her i dag komme med nogle principielle bemærkninger i forbindelse med spørgsmålet om det nordiske samarbejde på bistandsområdet. De nordiske lande yder i fællesskab bistand til andelsbevægelserne i Kenya og Tanzania, til et landbrugsforsknings- og undervisningsinstitut i Tanzania og også til andre projekter. Der er en række positive træk ved disse fælles nordiske projekter. De giver f. eks. et bredere grundlag for rekrutteringen af personel, og de giver mulighed for en grundig fælles vurdering af resultaterne. Den økonomiske tilskyndelse til at etablere nye nordiske fælles projekter er måske nok blevet mindre, fordi hvert enkelt af de nordiske lande i dag har flere midler til rådighed til bistandssamarbejde, end da man startede dette samarbejde, men jeg anser stadig oprettelsen af nye fælles projekter, som udviklingslandene vil være interesseret i, for at være ønskelig.

Det skal heller ikke skorte på støtte fra regeringens side til et videregående nordisk samarbejde omfattende alle nordiske bistandsydelse til et udviklingsland — under forudsætning af, selvfølgelig, at det pågældende land ønsker det. Et sådant videregående nordisk samarbejde dækkende den samlede bistand har været foreslået fra dansk side, støttet af Norge og Finland, i forbindelse med bistanden til Mozambique. Desværre har det ikke vist sig gennemførligt. Den svenske udviklingsminister har i forbindelse med det seneste nordiske udenrigsministermøde i Stockholm i slutningen af marts, hvor spørgsmålet var sat på dagsordenen på dansk foranledning, både på mødet og offentligt efter mødet udtalt, at den svenske regering ikke ønsker at støtte en sådan tanke. Det er jeg ked af. Et nordisk bistandssamarbejde af denne omfattende karakter ville indebære en fordel for et udviklingslands ofte endnu ret svage admi-

nistration. Det er lettere kun at skulle forhandle med en enkelt partner fremfor en række forskellige giverlande, men denne tanke kan vi altså nu begrave, og det må vi jo affinde os med.

Et betydningsfuldt nordisk samarbejde på bistandsområdet vil dog fortsat bestå i udveksling af erfaringer og samordning af synspunkter og optræden i internationale møder. En sådan samordnet optræden internationalt giver også de nordiske synspunkter øget vægt.

Ydelse af statslån er en anden vigtig side af det danske bistandssamarbejde. Statslånene til udviklingslandene spiller i dag en meget væsentlig rolle i bistandssamarbejdet og vil ganske givet også komme til at gøre det i fremtiden. Den første statslånsaftale blev indgået i 1963. Siden er der ydet lån på i alt ca. 2,2 mia kr. til mere end 40 forskellige lande. Modtagerlandenes træk på disse lån har i de senere år udgjort omkring en fjerdedel af de samlede danske bistandsbevillinger.

I modsætning til projektbistanden har de danske statslån, som det nævnte landetal på 40 viser, altså ikke været koncentreret på ret få modtagerlande. Alle udviklingslande, hvis nationalprodukt pr. indbygger ligger under 300 dollars, har kunnet komme i betragtning. Den nævnte indkomstgrænse er trods den stedfundne internationale inflation ikke blevet forhøjet, hvilket bl. a. hænger sammen med ønsket om, at den danske bistand stadig samles om de fattigste udviklingslande. Det er regeringens opfattelse, at der også fremtidig bør tilstræbes en koncentration om disse lande. Alligevel er det muligt, at man bør overveje en forhøjelse af den hidtil anvendte indkomstgrænse. Jeg kan i denne forbindelse nævne, at Verdensbanken for nogle år siden — og det var før de voldsomme prisstigninger satte ind — forhøjede grænsen for sit vedkommende fra 300 til 375 dollars for de lande, der kunne komme i betragtning til lån på særlig favorable vilkår gennem den internationale udviklingssammenslutning IDA.

I betingelserne for modtagelse af danske statslån indgår som bekendt, at lån til gennemførelse af udviklingsprojekter skal anvendes til køb af dansk kapitaludstyr eller danske tjenesteydelser. For de allerfattigste af udviklingslandene er der dog mulighed